DINIY VA DUNYOVIY MADANIYAT

Shuhratov Shavkat Shuhrat o'g'li

MuhammadAl-Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot Texnologiyalari Universiteti
Samarqand filiali Kompyuter injineringi yo'nalishi talabalari

Email: shavkatshuhratov54@gmail.com

Tel:958993875

Xurramov Shahriyor Do'stmuhammad o'g'li

MuhammadAl-Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot Texnologiyalari Universiteti
Samarqand filiali Kompyuter injineringi yo'nalishi talabalari

Email: xurramovshahriyor9@gmail.com

Tel:917172999

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolaning qisqacha tasnifi shundan iboratki din va dunyoning o'zaro bog'liqligi . Diniy va dunyoviy madaniyatning insonlarga tasiri haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Din , dunyo, madaniyat, aspect, e'tiqod, an'ana,

KIRISH

Din va dunyoning o'zaro bog'liqligi hayotimizning muhim taraqqiyotlaridan biridir. Bunda, diniy madaniyat va dunyoviy madaniyatning bir-biriga o'zaro ta'siri va o'zaro aloqalari mavjud.Din, insonning hayotining maqsadini va mazmunini ifodalaydigan maxsus madaniyat turi hisoblanadi. Din, insoniyat tarixining eng qadimgi an'analari orasida yerini o'z ichiga olgan keng tushunchali kompleksdir. Din, insonlarning tasavvurlari, aqidasi, ibodatlari, adabiyoti, fikri, musiqasi va boshqa maxsus madaniyatlarini o'z ichiga olgan hamkorlik va tarixiy tuzilmadir. Din, insoniyatning yaratilishi va rivojlanishida katta ahamiyatga ega bo'lib, insonlar hayotida keng qo'llaniladi**.**Dunyoviy madaniyat esa, insonning jamiyat, ilm, san'at, ijodiyat, axloqiyat, iqtisodiyat va boshqa sohalarning yaratilishi va rivojlanishi orqali dunyo mavjudotini tushunish, ta'rif qilish va qabul qilishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Dunyoviy madaniyat, insonning dunyoda xarajat qilishiga, jamiyat hayoti va siyosiy hayoti, taraqqiyoti va salbiy ta'sirga ega bo'lib, insoniyat tarixida muhim o'rni bor.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Din va dunyoviy madaniyat o'zaro bog'liqdir, chunki ularning o'zaro ta'sir qilishi va o'zaro aloqalari bor. Bunda, din, insonlarning dunyoviy hayotiga ta'siri bor va dunyoviy madaniyat insonlarning ma'naviy hayotiga ta'siri bor. Bu ta'sir va aloqalar, insoniyatning rivojlanishida va dunyoda o'zaro hamkorlikda, hamkorlik va barqarorlikda ahamiyatli o'rin olishi bilan bog'liq.

Diniy va dunyoviy madaniyat, insonning hayotidagi ikki muhim aspektlardan biridir. Diniy madaniyat, insonlarning insoniyat va hayotning maqsad va mazmuni haqida g'oya, aqidalar, tasavvurlar, adabiyot, fikr, ibodat, musiqa va boshqa maxsus madaniyatlarni o'z ichiga olgan keng tushunchali kompleksdir. Bu madaniyatning yaratilishi va rivojlanishi insonlar tarixida eng eski davrlarga qaytariladi.Dunyoviy madaniyat esa, insonning tabiiyotidagi ilmiy,

san'at, adabiyot, fikr, ijodiyat, axloqiy, ijtimoiy, iqtisodiy va boshqa sohalarning yaratilishi, rivojlanishi va tarqalishi orqali dunyo mavjudotini tushunish, ta'rif qilish va qabul qilishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi.Bu ikki madaniyat turini bir-biridan ayirish juda qiyin bo'lishi mumkin, chunki ular o'zaro bir-biriga ko'p qarashlilik bilan bog'liq va ularning turli ko'rinishlari mavjud bo'ladi. Bunday holatlar esa, ularning bir-biriga ta'siri va tarqalishi yuzaga kelishi bilan bog'liqdir.

NATIJALAR

Aslida, diniy va dunyoviy madaniyat bir-biriga ko'p qarashlilik bilan bog'liqdir, chunki ularning o'zaro ta'sir qilishi va o'zaro aloqalari bor. Diniy madaniyatning ko'rsatadigan manaviy yo'nalishlar dunyoviy madaniyatning rivojlanishiga ham aloqador bo'lishi mumkin. Dunyoviy madaniyat esa, insonning tabiiy hayotining ko'zdan ko'rinadigan tomonlari bilan bog'liqdir va insonlar hayoti va ijtimoiy hayoti uchun katta ahamiyatga ega bo'lib, insoniyat tarixida muhim o'rni bor. Payg‘ambarimiz Muhammad (s.a.v) diniy va dunyoviy madaniyat inson hayotida ularni bir-biridan ajratmasdan birga bo‘lishi kerakligiga harakat qilgan. Uning fikrlarida diniy qadriyatlar hayotimizning har bir jabhasiga kirib borishi, shu bilan birga, inson uchun foydali bo‘lgan dunyoviy bilim va ko‘nikmalarni o‘rganish va rivojlantirish zarurligi ta’kidlanadi.Payg‘ambarimiz odamlarning ham moddiy, ham ma’naviy ehtiyojlariga e’tibor qaratib, bu ikkisi o‘rtasida muvozanat o‘rnatilishi kerakligini ta’kidladi. Unga ko‘ra, oilamiz, jamiyatimiz, insoniyatning umumiy manfaatlariga xizmat qilish Alloh taologa ibodat qilish, diniy farzlarni ado etishdek muhim. Ya’ni, dunyoda ham, oxiratda ham saodatli bo‘lish uchun ham diniy, ham dunyoviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lish zarur.Shu bilan birga Payg‘ambarimiz odamlarning boshqa madaniyatlarga ochiq bo‘lishi, turli din va madaniyatlarga hurmat ko‘rsatishi muhimligini ta’kidladi. Uning so‘zlariga ko‘ra, nifoqlarimizda hamjihatlik va hamjihatlikda yashash odamlar hayotini yanada farovon, tinch-totuv qiladi.Shu bois Payg‘ambarimiz Muhammad (s.a.v) diniy va dunyoviy tamaddun o‘rtasida mutanosiblikni o‘rnatish, inson uchun foydali bo‘lgan har qanday bilim va ko‘nikmalarni o‘rganish haqida qayg‘urgan.

MUHOKAMA

Diniy va dunyoviy madaniyatlar hayotimizda ahamiyatli o'rin o'zlashtiradi.Diniy madaniyatlar, insonlarning manaviy taraqqiyoti va insoniyatning xayriya o'simliklari hisoblanadi. Din, insonning maqsadini, hayotida muvaffaqiyat, xursandlik, samimiylik va xayriyaga yo'naltirishini ta'minlaydi. Dinning asosiy sabablari orasida insonning mazmundagi mo'jizalari, tashvishlari, savollariga javob topish, to'y va ajdodlarimizning adabiyoti, o'qish va yozish, ijodiyat va boshqa ko'plab taraqqiyotlar kiritiladi.Dunyoviy madaniyatlar esa, insonning jamiyat va boshqa tashkilotlarining ijtimoiy, iqtisodiy, ilmiy, san'at, madaniy va axloqiy taraqqiyotlarini ifodalaydi. Dunyoviy madaniyatlar, insoniyatning fikriy va iqtisodiy rivojlanishiga, insonning jamiyati, siyosiy hayoti, axloqiyati, iqtisodiyati, ijtimoiy va madaniy hayoti, tarixi va boshqa taraqqiyotlarga muhim ta'sir qiladi. Dunyoviy madaniyatlar insoniyat tarixida muhim o'rin olishi bilan birga, insonlar hayotida jihatdan yuqori darajada qo'llaniladi.Bunda, diniy va dunyoviy madaniyatlar o'zaro bog'liq va muvaffaqiyatli hayot uchun bir-biriga ko'maklashishadi. Din, insonning ma'noli hayotini ta'minlaydi va dunyoviy madaniyatlar insonning material va ijtimoiy hayotini ta'minlashda ahamiyatli o'rin o'zlashtiradi. Bu ikkala madaniyat turi insoniyatning iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va manaviy hayotining barcha sohalariga ta'sir qiladi va ular bir-biriga mos kelishadi.

XULOSA

Xulosa o’rnida shuni aytishimiz mumkinki dunyodagi dinlarning barchasi ezgulik g‘oyalariga asoslanadi va yaxshilik, tinchlik, do‘stlik kabi xususiyatlarga tayanadi.Biz xozirgi zamonaviy yoshlarga diniy va dunyoviy madaniyat haqida ma’lumotlarni ko’proq yetkazishimiz va uni ko’proq targ’ib qilishimiz kerak bo’ladi. Din odamlarni halollika ,poklik, mehr-shafqat, birodarlik va bag‘rikenglikka da’vat etadi. Shuning uchun ham biz bular haqida izlanishimiz va o’rganishimiz kerak.

QO’LLANILGAN MANBALAR RO’YHATI:

1. Muminov A, Yoldashkhujayev H, Rahimjonov D (2003)."Dinshunoslik". (1) 27

2. Abdurahmanov F, Abdurahmanova Z (2011). "Din psixologiyasi". (2) 83

3. MirziyoyevSh.M (2017)BMTning 72-sessiyasi hisoboti.(3)

4. Khasanovna, S. D. (2021). BADIY SO'Z BILAN HİYYATLARNI TARBIYOTI. Tadqiqot va ishlanmalar uchun xalqaro muhandislik jurnali, 6 (ICDSIIL), 4

5. Сайдахметова, Д. Х. (2021). KACHESTVA OBUCHENIA V SISTEME VUZOVSKOGO OBRAZOVANIYA. Ta'lim fanlari bo'yicha akademik tadqiqotlar, 2(1).